

1310. AACHEN 9,5 km – 6,7 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

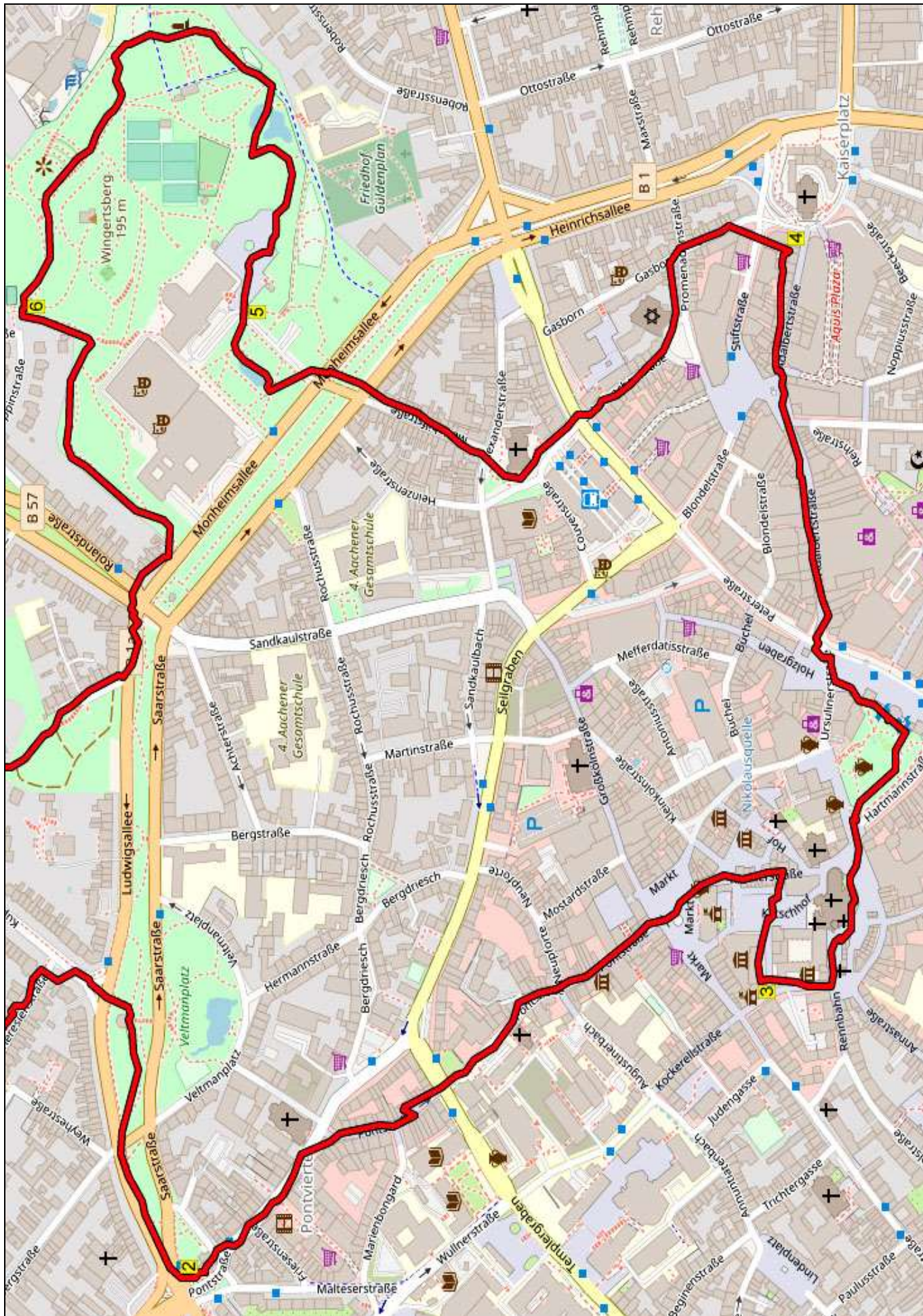

Startpunt: Parkeerplaats voor de 35 m hoge Drehturm Belvedere, Belvedere, Belvedereallee 5, Aachen.

Vanaf de Kupferstraße rijdt u zigzaggend de Belvedereallee omhoog. Boven ter hoogte van de links gelegen 35 m hoge Drehturm Belvedere parkeert u links op de parkeerplaats (6 plaatsen). Als deze vol is, parkeer dan langs de weg.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
9,47 km	2.30 uur	110 m	246 m

Tijdens deze bijzondere combinatie van natuur- en stadswandeling leert u de mooie keizerstad Aachen kennen. Vanaf de Lousberg (262 m N.A.P.) loopt u via bos- grindpaden omlaag naar het centrum van de oude keizerstad. In het historisch centrum passeert u o.a. de oude stadspoort Ponttor, het Rathaus, de Dom, de Elisenbrunnen, verschillende oude kerken en de grote synagoge. Via het Kurpark loopt u langs de Salvatorkapel omhoog naar de Lousberg waar u prachtig uitzicht heeft. Degene, die de 6,7 km loopt, kan hier de route inkorten. Het tweede gedeelte loopt u door mooie natuur de Lousberg aan de andere kant omlaag. Beneden heeft u mooi zicht o.a. op het wereldberoemde Reitstadion (CHIO paardenspringtoernooi) en op het Tivoli voetbalstadion van Alemannia Aachen. Via twee vijvers en mooi uitzicht loopt u de Lousberg weer omhoog. Vergis u niet in de zwaarte van deze wandeling! Na het stuk door de stad zijn er veel trappen en hoogteverschillen. In het centrum ligt het prachtige winkelcentrum Aquisplaza en is er genoeg horeca. Leuker is het om zelf proviand mee te nemen en te picknicken in het Kurpark of op de Lousberg. In de maand december kunt u de Kerstmarkt bezoeken.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1310. AACHEN 9,5 km – 6,7 km

1. Staande op de parkeerplaats (6 plaatsen) met uw rug naar de 35 m hoge Drehturm Belvedere, een voormalige watertoren, loopt u RD het trapje omlaag. Meteen daarna gaat u L het asfaltpad omlaag. Beneden steekt u meteen voorbij het links staande met leisteen bedekte huis R de asfaltweg over en ga door de ijzeren doorgang. Ga dan L en meteen daarna gaat u R het grindpad omlaag richting Ausgang Terrasse Nizzaallee. Vlak daarna gaat u scherp L het grindpad via trappen omlaag. Beneden bij de laatste trap gaat u R en ga dan meteen L het brede grindpad omlaag. Vlak daarna gaat u aan de 4-sprong RD het brede grindpad via trappen omlaag. Beneden aan de kruising gaat u L (Theresienstraße) omlaag. Aan de T-splitsing gaat u R (Kupferstraße) omlaag. Beneden bij statige herenhuizen steekt u via de voetgangers-oversteekplaats de doorgaande weg over en loopt u RD over de grindweg met rechts de halfronde verdedigingstoren. Aan de T-splitsing gaat u R over de grindweg en u passeert de Marienturm.

(De Marienturm, lokaal Ehrenmaltoren genoemd, is een weertoren/verdedigingstoren, die deel uitmaakte van de tussen 1300 en 1350 gebouwde buitenste stadsmuur die elf stadspoorten en 23 weertorens had. Nu is het een oorlogsmonument).

Negeer meteen trap links omlaag. Beneden aan het klinkerpad voor de doorgaande weg gaat u L. Meteen daarna aan de kruising steekt u via de voetgangersoversteekplaats de weg over en loop dan RD het klinkerpad omlaag met links een gazon en rechts de doorgaande weg (Ludwigsallee). Voorbij monument (Alfred von Reumont (1910) ereburger van de stad Aken) buigt het klinkerpad links omlaag. Steek voorzichtig de doorgaande weg over en ga R het klinkerpad omlaag met rechts de doorgaande weg.

2. Bij de stadspoort Ponttor gaat u L de trap omlaag en ga dan L onder de oude stadspoort door.

(De Ponttor, gebouwd in de tweede helft van de 13e eeuw, maakte deel uit van de buitenste stadsmuren. Deze stadspoort behoorde met de Kölnator, Marschierator en Jakobstor tot de vier belangrijkste stadpoorten).

Voorbij de stadspoort gaat u aan de kruising RD (Pontstraße) de winkelstraat omlaag. (Loop aan de linkerzijde). Na 150 m gaat u bij de ingang van de Heilige-Kreuz-Kirche (1898-1902), die u kunt bezoeken, R (Pontstraße) de kasseienweg omlaag langs de vele restaurantjes/terrasjes waar u tegen zeer vriendelijke prijzen iets kunt eten.

(U loopt hier door de studentenwijk Pontviertel. De Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule (RWTH) Aachen is opgericht in 1870 en behoort met meer dan 40.000 studenten en circa 8000 werknemers tot de grootste en beste technische universiteiten van Europa).

Negeer zijweg rechts (Marienbongard). Steek via voetgangersoversteekplaats de doorgaande weg over en loop RD (Pontstraße) verder omlaag.

(Even verder passeert u rechts de Theresienkirche (1739-1748), een voormalige kloosterkerk waar zondags om 11 uur een orthodoxe eredienst voor de Roemeense gemeenschap uit de regio wordt gehouden. U kunt dan ook een kijkje nemen in de prachtige kerk).

Aan de kruising gaat u RD de kasseienweg door de voetgangerszone omhoog.

(Even verder passeert u rechts (huisnr. 13) Grosses Haus von Aken, Haus Kuperstein (1495). Nog iets verder passeert u rechts de Katharinenkerk (1663-1667) van het voormalig Augustinerklooster).

Boven bij Haus Lowenstein (1344-1345), met op de hoek een beeld (1747) van de heilige Nepomuk, loopt u RD over het Marktplein met rechts de fontein Karlsbrunnen en het prachtige Aachener Rathaus.

(De Karlsbrunnen ook wel Marktbrunnen genoemd, is de oudste fontein van de stad (<1334)).

In de zes ton zware bronzen schaal staat een repliek van Karel de Grote. De bronzen schaal van de fontein wordt vanwege het uiterlijk door de inwoners van Aken ook liefdevol 'Eäzekomp' (erwtentkom) genoemd.

Het gotische stadhuis staat op de plek van de Karolingische koningshal, die in de 13e eeuw in verval was geraakt en grotendeels was afgebroken. Voordat men met de bouw begon is een overeenkomst met keizer Lodewijk de Beier gesloten dat de nieuwbouw een dubbele functie zou krijgen: bestuurscentrum van de vrije rijksstad én feestzaal voor de kroningsmalen, die volgende op de kroning van de Rooms-Duitse koningen. Toen de bouw tegen 1350 was voltooid, gold het als één van de schitterendste en stoutmoedigste prestaties op het gebied van profane architectuur. De Granustoren (links) werd als Karolingisch overblijfsel in het gebouw geïntegreerd en met drie verdiepingen verhoogd.

De voorgevel werd versierd met ca. 60 beelden die beschilderd en gedeeltelijk verguld waren. Het stadhuis diende als voorbeeld voor talrijke Vlaamse stadhuizen waaronder Antwerpen, Brugge en Gent.

In de grote prachtige rijkszaal op de bovenverdieping wordt sinds 1950 jaarlijks de internationale Karlspreis uitgereikt aan personen die zich op bijzondere wijze verdienstelijke hebben gemaakt voor de Europese eenwording zoals o.a. Joseph Luns (1967), Koningin Beatrix (1996), Angela Merkel (2008), paus Franciscus (2016) en Macron (2018). In het prachtige stadhuis worden rondleidingen gehouden, zeker eens doen).

Vorbij het Marktplaatsplein loopt u RD de kasseienweg omlaag met rechts het kleinste café van Aachen, Zum Postwagen (1857), een voormalige halte van de postkoets. Op het volgende pleintje (Hühnermarkt) loopt u RD (Krämerstraße) de oudste winkelstraat van Aken omlaag.

(Hier op het pleintje staat links de fontein met het beeld van de Hühnerdieb (1913/kippendief)).

Neem de eerste weg R (Katschhof) omhoog.

(Als u hier 30 m RD loopt dan komt u bij de bijzondere Puppenbrunnen (1975), een fontein met bewegende figuren).

Steek dan RD het plein over met rechts de achterkant van het mooie Rathaus en links zicht op de Dom.

(Hier kunt u zien dat de door Karel de Grote gebouwde plats (circa 800) de Dom en het Rathaus (toen koningshal) met elkaar verbonden waren. Een deel van de oude verbinding is hier nog te zien. Aken was toen het invloedrijke centrum van Europa).

Loop nu RD (Ritter-Chorusstraße) over de kasseienweg

3. Aan de kruising gaat u L omlaag en u passeert links de Dom Schatzkamer, die u tegen betaling kunt bezoeken.

(De schatkamer van de Dom (9^e eeuw) is een museum van kerkelijke en middeleeuwse kunst verbonden aan de Dom. Het museum herbergt een van de belangrijkste en best bewaarde kerkschatten van Europa. Met name op het gebied van de middeleeuwse kunst en kunstnijverheid is de schatkamer toonaangevend. De kerkelijke schatkamer behoort met de Dom tot het UNESCO werelderfgoed. Zeker eens bezoeken).

Even verder gaat u L door de ijzeren poort en u komt bij de ingang van de prachtige Dom (796-804) die u gratis kunt bezoeken.

(In de Dom met o.a. de schitterende glas-in-lood ramen en de prachtige 12 eeuwse Barbarossa kroonluchter werd in 936 de eerste van dertig koningen gekroond. Het Marienschrein en het Karlschrein (helemaal achter het altaar/slecht te zien) zijn twee reliekschrijnen uit de late 12e, vroege 13e eeuw, die tot de topstukken van Maastrandse edelsmeedkunst behoren. Via de Dom kunt u ook de prachtige Niklauskapelle bezoeken (ingang binnen rechts naast uitgang).

U komt weer uit de kerk en ga dan meteen aan het pleintje (Domhof) L en u passeert meteen links een maquette van de Dom. Meteen daarna aan de 4-sprong gaat u L (Münsterplatz) met links de Dom. Voorbij de kerk gaat u aan de kruising bij bakkerij Nobis RD. Na 20 m meteen voorbij de fontein met het kunstwerk "Kreislauf des Geldes" gaat u R het Elissenpark (1822) in.

(De beelden/personen symboliseren gulzigheid, minzaamheid en bedelarij).

Na 10 m gaat u aan de 3-sprong RD met links het gazon en rechts zitbanken.

(Als u hier aan de 3-sprong L omlaag gaat dan komt bij een archeologische vitrine. Als u rechts om het gebouw heen loopt, dan kunt u via info panelen zien wat men hier heeft blootgelegd tussen 4000 voor Christus tot heden).

Loop via doorgang/deur RD door het lange crème kleurige gebouw en ga L met rechts de Dorische zuilen van het gebouw en u passeert de Elisenbrunnen (1827).

(De uit een open wandelhal en twee paviljoens bestaande Elisenbrunnen staat bekend voor het vies ruikend thermaal water. De twee drinkbronnen leveren 52°C warm, zwavelhoudend water. De vervelende geur (rotte eieren) komt door het hoge zwavelgehalte van het water, waarvan men zegt dat het een geneeskrachtige werking heeft. Op de witmarmeren platen staan de namen van bekende personen die hier gekuurd hebben).

Circa 20 m verder gaat u weer L door de doorgang/deur en u verlaat weer het gebouw en ga dan meteen R over de kasseienweg met links restaurant Elisenbrunnen. Aan het eind gaat u L over het brede trottoir en u passeert links een kantoor van de Deutsche Bank met bijzondere ramen. Aan de kruising op de Friedrich-Wilhelm-Platz gaat u R omlaag.

Bij het Klenkes monument, drie jongeren groeten met opgestoken pink (Akense groet), steekt u via voetgangersoversteekplaats de doorgaande weg over en loopt u RD (Adelbertstraße) door de bekendste winkelstraat van Aken. Negeer na 250 m zijweg rechts omhoog. Na 30 m gaat u op de Willy-Brandt-Platz met fontein (wereldbol) R (Adelbertstraße). *(Meteen ziet u rechts de ingang van Aquisplaza, een prachtig groot winkelcentrum).*

4. Aan de T-splitsing voor de St. Adalbert Kirche gaat u L (Heinrichsallee).

(De kerk (1015) de op één na oudste kerk van de stad. Bij de bouw van de stadsmuur in de 13e eeuw kwam de kerk vlakbij de Adalbertpoort te liggen).

Aan de kruising gaat u RD (Gasborn).

(Hier ziet u rechts het grote standbeeld van Friedrich III zittend op een paard. Hij was slechts van 9 maart tot 15 juni 1888 koning van Pruisen en stierf aan keelkanker).

Aan de kruising gaat u L door de eenrichtingsweg. Na 100 m gaat u bij pleintje met zitbanken R (Synagogeplatz) over het brede trottoir met rechts de grote Synagoge.

(Hier op het pleintje staat het Kristallnacht monument).

Aan de 3-sprong gaat u R (Schumacherstraße). Steek via oversteekplaats de doorgaande weg over en loop RD (Peterskirchhof). Na 50 m gaat u RD de trap op en loop RD langs de ingang van de gesloten St. Peterkirche. Bij de andere ingang loopt u RD de brede trap omlaag en loop dan RD (Mariahilfstraße) de klinkerweg omhoog. Steek aan de rechterkant via de oversteekplaats de doorgaande weg over en loop RD over het tegelpad. Meteen daarna steekt u via voetgangersoversteekplaats de volgende doorgaande weg over en loop RD. Na 10 m gaat u bij wit/rood paaltje L over het klinkerpad door het Kurpark. Neem nu bij buste van Peter Joseph Lenné, landschapsarchitect, het eerste pad R met links de fonteinvijver (1852).

(Hier bij buste ziet u voor u het grote witte hotel Quellenhof, voormalig Kurhotel (1916)).

Vorbij de vijver neemt u aan de ongelijke 4-sprong, met voor u het prachtige Neues Kurhaus, het tweede klinkerpad R omhoog.

5. Steek boven bij wit-rood paaltje de asfaltweg over en loop RD verder door het Kurpark. Meteen daarna op het "kiezelplein" loopt u RD met links de grote Kurparkfontein (1852) en rechts in het park een speeltuintje. Loop daarna RD door het park omhoog met links 2 dikke beuken. Negeer omhoog lopend zijpad rechts. Neem nu het eerste grindpad R en via boogbrug steekt u een vijver over. Na brug gaat u aan de Y-splitsing L het grindpad omlaag. Aan de T-splitsing gaat u L de asfaltweg omhoog. Na 40 m gaat u aan de Y-splitsing R. Neem het eerste pad L en u passeert rechts het Kongresdenkmal en links een mooie rozentuin met zitbanken.

(Het Kongresdenkmal (1822) is een herinnering aan congres van vorsten dat in 1818 in Aken is gehouden).

Steek de smalle asfaltweg over en loop RD over het klinkerpad met rechts een speeltuintje. Aan de 3-sprong gaat u L de smalle asfaltweg omhoog.

(Links op het grasveld staat een 150 jaar oude ginkgo (zie infobordje aan boom)).

Boven aan de T-splitsing gaat u R het grindpad omhoog. Aan de ongelijke 4-sprong gaat u RD de stenen trap omhoog. Boven op het "plein" gaat u L het grindpad omlaag. Negeer zijpaden.

6. Beneden vlak voor de uitgang van het park en bij omheind verhard speelveld gaat u L het tegelpad omhoog. Aan de 4-sprong gaat u R het grindpad omlaag. Meteen daarna gaat u aan de 3-sprong RD het grindpad omhoog. Omlaag lopend wordt het grindpad een klinkerpad met even verder links weer het grote witte hotel Quellenhof. Bij de uitgang van het park gaat u R over het trottoir omhoog. Steek aan de kruising via voetgangersoversteekplaats de Krefelderstraße over en loop RD de eenrichtingsweg omhoog. Na 50 m gaat u aan de 3-sprong R (Salvatorstraße) de doodlopende weg omhoog. Aan het eind loopt u RD het brede stenen trappenpad omhoog en volg dan het asfaltpad omhoog langs de zitbanken. Aan de 3-sprong gaat u R verder omhoog. Meteen daarna gaat u voorbij huisnr. 5 R het steile asfaltpad omhoog. Boven aan de T-splitsing gaat u R over de grindweg. Aan de 4-sprong gaat u L tussen 2 betonnen paaltjes door en ga dan meteen voor de dikke beuk L het grindpad omhoog. Boven op de Salvatorberg, gaat u L over de asfaltweg. Negeer meteen grindpad links omlaag.

7. Bij de ingang van de Salvatorkapel (1883-1885) gaat u L de trap met reling omlaag.

(Via het infobord in de kapel komt u meer te weten over de geschiedenis van deze kapel).

Aan de 5-sprong gaat u R over de grindweg. Aan de kruising bij zitbank en kruiswegstatie gaat u RD over het grindpad. Negeer meteen zijpad links omlaag. Beneden aan de T-splitsing gaat u L over de smalle asfaltweg. Aan de ruime kruising bij het kunstwerk "Bauersfrau und Teufel" gaat u RD het asfaltpad omhoog met links reling/asfaltweg.

(Bij het kunstwerk is op de grond een infobord waarop in het Duits de sage van Lousberg te lezen staat).

Loop dan het steile klinkerpad omhoog. Na 100 m gaat u boven over het rechter grindpaadje met rechts enkele zuilen van de voormalige uitspanning "Belvedere" (1896), die aan het einde van de Tweede Wereldoorlog verwoest is. *(Deze plek wordt ook wel de Aachener (Öcher) Akropolis genoemd).*

Aan de kruising bij zitbank gaat u RD en loop het 143 treden tellende lange stenen trappenpad omhoog. Boven op de top van de Lousberg gaat u scherp R en u heeft prachtig uitzicht over de stad van Karel de Grote.

(Hier staat de Tranchot Obelisk die hier in 1807 is geplaatst ter ere van de Franse "landmeter" Tranchot.

Voor u beneden in het centrum van Aken ziet u het Rathaus met daarachter de koepel van de Dom. De iets hoger gelegen kerk is de St. Jakobkerk.

Hier ziet u ook het Tivoli voetbalstadion van Alemannia Aachen en het stadion (met lichtmasten) van het wereldberoemde CHIO (0.a. paardenspringtoernooi)).

Loop terug naar de asfaltweg en de trap, die u net omhoog gelopen bent en ga dan R over de asfaltweg, die meteen naar links buigt.

(Degene die 6,7 km loopt, gaat hier RD over de asfaltweg naar de parkeerplaats).

(Boven op de 35 m hoge Drehturm Belvedere (1956-1958), een voormalige watertoren, is een restaurant. U kunt boven buiten het restaurant over het balkon een rondje lopen met schitterend uitzicht over Aken. De toren draait in circa 56 minuten om zijn as heen.

Boven kunt u het Tivoli voetbalstadion van Alemannia Aachen inkijken en links in de verte ziet u het stadion van Roda JC. In de toren zit een lift. Het restaurant is ook via de 173 treden tellende trap te bereiken. Het restaurant is elke 1^e zaterdag van de maand van 10 tot 14 uur geopend. Elke zondag is het restaurant geopend van 11 tot 14 uur en van 14.30 tot 17.30 uur).

Vlak daarna gaat u bij de rode infozuil "Teufelwerk" R via trap het pad omlaag. Aan de Y-splitsing gaat u R via trapje verder omlaag. Beneden aan de T-splitsing gaat u R de bosgrindweg omlaag.

8. Neem nu L de eerste stenen trap met reling omlaag. Aan de T-splitsing gaat u R (Lausberg Terrasse). Meteen daarna aan de 3-sprong gaat u RD omlaag. Aan de ongelijke 4-sprong, bij begin rechts gelegen speeltuin, neemt u het tweede pad scherp L langs de trapeuning omlaag. Beneden steekt u de asfaltweg over en bij zitbank gaat u L over de grindweg met rechts reling/weiland.

(Hier heeft u mooi zicht op sportpark Soers met de lichtmasten van het wereldberoemde Reitstadion (CHIO paardenspringtoernooi sinds 1924) en op het Tivoli voetbalstadion van Alemannia Aachen).

Negeer zijpaden. Waar de asfaltweg na bijna 300 m naar links buigt, gaat u bij infobord "Muschpark" R de trap af. Meteen daarna aan de 3-sprong gaat u R de volgende trap omlaag

Negeer zijpaadje links en volg RD het dalende bospad. Het pad buigt naar rechts en dan loopt u tussen oude dikke eiken door. Let op! Vlak voordat het pad weer naar rechts buigt, gaat u L de bakstenen trap omlaag. Beneden voor prieeltje en vijver gaat u R omlaag. Meteen daarna gaat u aan de Y-splitsing L. Meteen daarna aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u L omlaag. Aan de T-splitsing voor de volgende vijver (Teich am Gutshaus) gaat u R over het grindpad. Negeer 3 zijpaden rechts en volg RD het pad met links de vijver. Bij schuilhut buigt het pad naar links. Vlak daarna gaat u aan de T-splitsing R het pad omhoog. (U verlaat hier de vijver). Negeer zijpad links en volg RD het stijgende pad dat naar links buigt. Aan de Y-splitsing bij betonnen paaltje gaat u R omhoog richting Tranchet-Obelisk. Na 10 m gaat u aan de 3-sprong R het pad omhoog. Meteen daarna aan de kruising gaat u RD langs 3 witte zitbanken.

(Aan deze kruising kunt u eerst R naar de hangmatten lopen met geweldig uitzicht).

Negeer meteen trappenpad links omhoog en volg RD het pad met links de bosrand.

(Voor u ziet u de kerktoren (1482) van de hooggelegen St. Laurentiuskerk in Laurensberg).

9. Na 200 m buigt het pad links het bos in. Vlak daarna gaat u aan de Y-splitsing R de houten trap omhoog. Boven aan de T-splitsing gaat u R het bospad omlaag. Vlak daarna aan de 3-sprong bij bakstenen zuil gaat u RD met links een oude muur. Aan de T-splitsing gaat u L de houten trap omhoog. Aan de kruising gaat u RD de stenen trap omhoog. Boven aan de trap gaat u L het bospad omhoog. Aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u scherp R omhoog. Boven aan de volgende omgekeerde Y-splitsing gaat u scherp L over het grindpad. Aan de asfaltweg gaat u R en loop dan meteen R naar het uitzichtpunt met zitbanken, een prachtige plek.

10. Loop terug naar de asfaltweg en ga R omhoog. Na 20 m gaat u R de trap af en ga dan meteen L het grind- bospad omhoog. Negeer bij zitbank zijpad rechts omlaag en loop RD verder omhoog. Boven aan de 3-sprong gaat u L, steek meteen daarna de asfaltweg, met rechts wit-rode paaltjes, over en volg RD het dalende verharde grind- bospad. Aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u RD. Negeer meteen trap links omlaag. Meteen daarna aan de Y-splitsing bij zitbank gaat u R het bospad omhoog. Boven steekt u de asfaltweg over en loop RD over het bospad. Vlak daarna aan de 4-sprong loopt u RD het bospad omhoog. Negeer zijpaadjes. Boven aan de asfaltweg bij zitbanken, infobord en mooi uitzicht gaat u L en u komt meteen bij de parkeerplaats bij de Drehturm Belvedere.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, veeveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.